

Sygn. akt VU 673/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 5 kwietnia 2013 r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy J. M. prawo do emerytury od dnia (...)**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy J. M. kwotę 60,00 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VU 673/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy J. M. prawa do emerytury.

Od decyzji powyższej wnioskodawca J. M. odwołał się w dniu 6 maja 2013 roku. Wniósł o przyznanie żadanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Wnioskodawca J. M., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 21 marca 2013 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący posiadał 25-letni staż ubezpieczeniowy. ZUS zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okres 4 lat, 8 miesięcy i 12 dni. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(okoliczności niesporne)

W okresie od 19 kwietnia 1979 roku do 31 marca 1996 roku J. M. był zatrudniony w (...) w B. (do 1990 roku był to Kombinat (...)). Przedsiębiorstwo wystawiło wnioskodawcy świadectwo pracy, w którym zawarto informację, że wnioskodawca zajmował kolejno stanowiska: kierowcy samochodu Z., kierowcy samochodu ciężarowego, kierowcy – mechanika, mechanika – operatora suwnicy oraz mechanika samochodowego.

(dowód: świadectwo pracy k. 7 – w aktach rentowych wnioskodawcy)

W legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy wpisano jego zarobki w latach 1979 – 1996. Podano tam, że wnioskodawca od 1979 roku był kierowcą, a w 1985 roku został mechanikiem i na stanowisku tym pracował aż do ustania zatrudnienia.

(dowód: karty z legitymacji ubezpieczeniowej k. 59 - 61 – w aktach rentowych wnioskodawcy)

W okresie od 19 kwietnia 1979 roku do 19 maja 1985 roku J. M. był kierowcą samochodów ciężarowych o ciężarze powyżej 3,5 tony. Żadnego innego rodzaju prac nie wykonywał. Samochodami tymi jeździł stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Woził nimi ziemię, beton, piasek.

(dowód: umowa o pracę k. 14 – w aktach rentowych wnioskodawcy; zeznania świadków I. B. k. 28 odwrót, 30, P. M. k. 28 odwrót, 30, A. W. k. 28 odwrót, 30,)

W angażach wystawianych wnioskodawcy w ww. okresie wskazywano, że zajmuje on stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego oraz kierowcy. W dwóch angażach, z dnia 16 stycznia 1984 roku oraz z dnia 12 października 1984 roku, pracodawca wskazał, że wnioskodawca zajmuje stanowisko kierowcy – mechanika w Wydziale (...).

W Wydziale (...), to jest wydziale (...), gdzie wnioskodawca świadczył pracę, nie było zatrudnionych mechaników. Pracowali tam wyłącznie kierowcy.

(dowód: angaże k. 15 – 25 - w aktach rentowych wnioskodawcy; zeznania świadków A. G. k. 28 odwrót, 30, W. M. k. 40 odwrót, 41, G. W. k. 40 odwrót, 41)

W dniu 16 maja 1985 roku wnioskodawca został uznany za niezdolnego do pracy na stanowisku kierowcy. Z tego powodu od dnia 20 maja 1985 roku przeniesiono go do pracy na stanowisko mechanika napraw pojazdów samochodowych w Wydziale (...). Na stanowisku tym wnioskodawca naprawiał pojazdy mechaniczne w kanale remontowym stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód: opinia lekarska k. 13, zeznania świadków A. G. k. 28 odwrót, 30, I. B. k. 28 odwrót, 30, A. W. k. 28 odwrót, 30, W. M. k. 40 odwrót, 41, G. W. k. 40 odwrót, 41; angaż k. 25 – w aktach rentowych wnioskodawcy)

Pracodawca wydawał wówczas wnioskodawcy angaże, w których określał jego stanowisko jako mechanik samochodowy, a w dwóch angażach wydanych w roku 1987 i 1988 wpisał stanowisko mechanika - operatora suwnicy.

W 1990 roku Wydziały (...) i (...) połączyły się i powstał Wydział (...)

(dowód: angaże k. 26 – 34, 36 – 44, pismo k. 35 – w aktach rentowych wnioskodawcy)

Od 1 lipca 1988 roku do 31 grudnia 1988 roku wnioskodawca został skierowany do pracy na budowie eksportowej. Pracował jako pomocnik murarza.

(dowód: umowa i aneksy k. 49, 55 – w aktach rentowych wnioskodawcy)

Sąd Okręgowy zważył i ocenił co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2004r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3. Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w art. 184 ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia pracy w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku (II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239) stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udawadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do tego, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Jak zaś chodzi o wymagany wiek, to wprawdzie na dzień złożenia wniosku J. M. nie ukończył jeszcze 60 lat, lecz nastąpiło to w dniu (...)roku.

Organ rentowy uznał, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych co najmniej przez 15 lat. Wnioskodawca twierdził zaś, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem pracował w takich warunkach w całym okresie zatrudnienia w (...) w B., nie zaś tylko do końca roku 1983. Zaliczając do pracy w warunkach szczególnych tylko ten okres ZUS opierał się na angażach wystawionych wnioskodawcy. Od dnia 1 stycznia 1984 roku pracodawca wystawił wnioskodawcy angaż na stanowisku kierowcy – mechanika, więc ZUS uznał, że wnioskodawca tylko do końca roku 1983 pracował jako kierowca samochodu ciężarowego. Z kolei brak zaliczenia do takiej pracy okresu zatrudnienia od dnia 20 maja 1985 roku na stanowisku mechanika organ rentowy argumentował tym, że nie wiadomo, jaki konkretnie rodzaj prac wnioskodawca wykonywał. Ponadto ZUS powołał się na to, że wnioskodawca miał w tym spornym okresie wystawione także angaże mechanika – operatora suwnicy.

W świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należy jednak przyjąć, że twierdzenia wnioskodawcy są wiarygodne. Wprawdzie w dwóch angażach, to jest z dnia 16 stycznia 1984 roku oraz z dnia 12 października 1984 roku pracodawca wskazał, że wnioskodawca zajmuje stanowisko kierowcy – mechanika w Wydziale (...), jednakże nie można uznać, że do dnia 19 maja 1985 roku wnioskodawca wykonywał inne prace, niż kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze powyżej 3,5 tony. Z zeznań świadków A. G., W. M. i G. W. wynika bowiem jasno nie tylko to, że wnioskodawca nie pracował jako mechanik, ale także, że w Wydziale (...), w którym zatrudniony był wówczas wnioskodawca, pracowali jedynie kierowcy. Mechanicy pracowali w innym Wydziale. Ponadto w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy pracodawca podał, że wnioskodawca od 1979 roku był kierowcą, a w 1985 roku został mechanikiem i na tym stanowisku pracował aż do ustania zatrudnienia. Wreszcie w opinii lekarskiej wydanej przez Instytut (...)w dniu 16 maja 1985 roku wskazano, że wnioskodawca jest niezdolny do pracy na stanowisku kierowcy i z takiego stanowiska, a nie ze stanowiska kierowcy – mechanika, wnioskodawca został od dnia 20 maja 1985 roku przeniesiony do pracy mechanika w Wydziale (...). Tym samym uznać trzeba, że angaże z dnia 16 stycznia 1984 roku oraz z dnia 12 października 1984 roku nie odzwierciedlały rzeczywistego rodzaju wykonywanych prac oraz stanowiska, które J. M. w tym okresie spornym zajmował.

Jak zaś chodzi o okres od dnia 20 maja 1985 roku do ustania zatrudnienia (za wyjątkiem tzw. pracy eksportowej na stanowisku pomocnika murarza od 1 lipca 1988 roku do 31 grudnia 1988 roku), to wnioskodawca wykazał, że w Wydziale (...), a następnie po zmianach organizacyjnych w Wydziale (...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy naprawiał pojazdy w kanale remontowym. Przeniesienie wnioskodawcy na stanowisko mechanika napraw pojazdów samochodowych potwierdza angaż z dnia 20 maja 1985 roku. Z kolei rodzaj prac wykonywanych przez wnioskodawcę wynika z zeznań świadków A. G., I. B., A. W., W. M. i G. W.. Zeznania te są jasne, pełne i nie ma w nich sprzeczności. Nie można pominąć faktu, że także w legitymacji ubezpieczeniowej wpisano, że wnioskodawca od 1985 roku był mechanikiem.

W świetle dokonanych ustaleń należy przyjąć, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych:

- od dnia 19 kwietnia 1979 roku do dnia 19 maja 1985 roku - określone w Wykazie A Dziale VIII poz. 2 załącznika do rozporządzenia, to jest prace kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony,

- od dnia 20 maja 1985 roku do dnia 31 marca 1996 roku (za wyjątkiem okresu zatrudnienia na budowie eksportowej)
- określone w Wykazie A Dziale XIV poz. 16, załącznika do rozporządzenia, to jest prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc.